

СИЛАБУС

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»
Навчально-науковий інститут заочної і дистанційної освіти
Кафедра права, професійної та соціально-гуманітарної освіти.

Назва курсу	Філософія науки
E-mail кафедри:	ifp@pdatu.edu.ua
Сторінка курсу в системі Moodle	http://pdatu.net.ua/course/view.php?id=2149

1. Коротка анотація до курсу: Навчальна дисципліна «Філософія науки є теоретичною і методологічною основою соціально-гуманітарних дисциплін. Вона забезпечує інтеграцію соціально-гуманітарного, природничого і технічного знання. Засвоєння основних ідей і парадигм філософії та методології науки, вивчення історії розвитку світової та вітчизняної науки допоможе майбутнім докторам філософії знаходити необхідні орієнтири у власних наукових пошуках. Концепція викладання дисципліни спирається на основні положення Закону України про вищу освіту, принципах ЮНЕСКО, Великої Хартії Університетів згідно з якими сучасний спеціаліст освітньо-наукового рівня вищої освіти – це високоосвічений та високопрофесійний фахівець в певній галузі науки, економіки, культури, освіти що має науковий світогляд й сповідує гуманістичні цінності. Вивчення дисципліни «Філософія науки» орієнтує здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти на шанобливе ставлення до наукових надбань людства.

2. Мета та цілі курсу: забезпечити такий рівень викладання і засвоєння філософії науки який відповідає сучасним вимогам, формувати у здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» сучасної наукової картини світу, абстрактного, теоретичного, логічного, системного, творчого і критичного мислення, методологічної культури наукового дослідження, широкої ерудиції, моральних цінностей. В процесі викладання та вивчення навчальної дисципліни планується реалізувати наступні цілі: - ознайомити здобувачів вищої освіти з основними проблемами філософії науки; - формувати уявлення про особливості філософського та наукового типів мислення; - допомогти розуміти місце та роль науки і техніки у сучасному суспільстві; - формування вміння комплексно розглядати і аналізувати наукові проблеми; - допомогти зрозуміти і трактувати крізь призму філософського осмислення, й зі застосування філософських категорій, складні та суперечливі процеси у сучасній науці; - формувати культуру наукової дискусії, спроможність до критичного, але толерантного аналізу протилежних ідей, позицій, думок, точок зору; - забезпечити вихід у простір наукової комунікації, тобто створення умов для вільного спілкування в середовищі наукової та технічної інтелігенції; - забезпечити можливості подальшого самостійного, більш поглибленого вивчення філософії науки.

3. Формат курсу: Очний – курс з очною складовою, форма діяльності (заняття): лекції, семінарські заняття, самостійна робота, дискурс та дискусії). Змішаний – курс, що має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання;

4. Результати навчання:

PH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

PH02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.

PH03. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках.

PH08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми

PH09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

5. Пререквізити – засвоєння змісту курсу значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріал дисциплін «Філософія», «Історія та культура України», «Фізика», «Хімія», «Біологія», «Вища математика», «Економічна теорія»

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Вивчення дисципліни також передбачає: роботу в освітньому середовищі Moodle Workspace; використання інструментів Microsoft Office, зокрема Power Point; роботу з відео (Vizia, Ed Puzzle) та інтерактивними презентаціями (Zeetings, Roojoom), сервісами для проведення онлайн зустріч (Zoom, Scure).

7. Схема курсу

Тема, план

Тема 1. Теорія наукового пізнання.

Пізнання, його сутність та основні види. Істина та концепції тлумачення її сутності. Специфіка наукового пізнання. Рівні та форми наукового пізнання. Наукова раціональність та її основні типи. Загальнонаукова та спеціально-наукові картини світу.

Тема 2. Методологія наукового пізнання.

Поняття методу та методології. Місце методології науки та логіки науки в філософії та науці. Закони і форми логічного мислення. Логіка науки. Аргументація, обґрунтування, доведення та спростування в науці. Методи наукового пізнання. Наукова парадигма та її роль в розвитку науки. Зміни парадигм у науці.

Тема 3. Діалектика як теорія розвитку та загальний метод пізнання.

Діалектика – вчення про рух, розвиток, всезагальний взаємозв'язок та перетворення (трансформації). Принципи діалектики. Закони діалектики, Категорії діалектики. Діалектика – універсальний метод пізнання та діяльності.

Тема 4. Наука як феномен культури/ Концепції філософії науки.

Наука як соціокультурний феномен. Наука як система знань про світ. Наука як соціальний інститут. Наука як продуктивна сила суспільства. Соціальні функції науки. Основні теорії та концепції філософії науки.

Тема 5. Закономірності розвитку науки і техніки.

Закон як система істотних, внутрішніх, необхідних та повторювальних зв'язків між предметами і явищами об'єктивної реальності. Суспільна практика як рушійна сила розвитку науки. Закон експонентного (прискореного) розвитку науки. Диференціація і інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки.

Тема 6. Наукова і технічна творчість та інновації в науці і техніці.

Феномен творчості та його сутність. Типи творчості: наукова, технічна, художня, соціальна. Феномен інновації та його сутність. Інновація та іновация. Інновації в науці, техніці, культурі та інших сферах життя суспільства. Законодавче регулювання інноваційної діяльності.

Тема 7. Сучасна науково-технічна революція та її соціальні та культурні наслідки.

Наука і техніка в контексті глобальних проблем та викликів. Революції в науці і техніці в історії людства. Сутність науково-технічної революції. Головні напрями науково-технічної революції. Науково-технічна революція та науково-технічний прогрес. Парадокси і наслідки сучасно НТР. Соціальні та культурні наслідки науково-технічного прогресу. Проблема наслідків інформатизації суспільства та створення штучного інтелекту.

Тема 8. Філософські проблеми природничих, технічних, економічних і соціально-гуманітарних наук.

Філософські проблеми фізики. Філософські проблеми хімії. Філософські проблеми біології. Філософські проблеми математики. Філософські проблеми астрономії. Філософські проблеми геології та наук про Землю. Філософські проблеми медицини. Філософські проблеми економічних наук та менеджменту. Філософські проблеми гуманітарних наук. Філософські проблеми суспільних наук.

Тема 9. Історичні етапи розвитку науки і техніки.

Виникнення науки. Відмінність науки від фори переднауки. Класичний період розвитку науки. Некласичний період розвитку науки.

Постнекласичний період розвитку науки. Історичні етапи розвитку техніки: ручний, машинний, автоматизації та роботизації.
Тема 10. Розвиток науки в Україні. Розвиток природничих наук в Україні в ХІХ-ХХІ ст.: відкриття, досягнення персоналії. Розвиток технічних наук в Україні в ХІХ-ХХІ ст.: відкриття, досягнення, персоналії. Розвиток соціально-гуманітарних наук в Україні в ХІХ-ХХІ с.: відкриття, досягнення персоналії.

8. Підсумковий контроль – іспит

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання умов навчальної програми
---	------------------------------------